

2011Z04264

Vragen van de leden **Jasper van Dijk** (SP) en **Eijsink** (PvdA) aan de ministers van Defensie en van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie over *de JSF* (ingezonden 3 maart 2011).

Vraag 1

Wat is uw reactie op het artikel «Nederlandse bedrijven lopen miljard mis door snijden in JSF»?¹

Vraag 2

Is het waar dat Nederlandse bedrijven mogelijk een miljard euro mislopen door het schrappen van het tweede-motorproject van de JSF? Zo nee, hoe kunt u dit scenario uitsluiten?

Vraag 3

Wat vindt u van het feit dat tijdens het debat voorafgaand aan de ondertekening van de Memorandum of Understanding System Design and Development (MOU-SDD) in 2002 werd gesuggereerd dat één miljard dollar aan orders te verwachten viel voor de F136 motor en waarin sindsdien veel geïnvesteerd is door Nederland, en dat nu zonder overleg onze Amerikaanse partner de spin-off mogelijkheid ongedaan maakt door de ontwikkeling van de F136 motor te schrappen?²

Vraag 4

Hoe oordeelt u over het feit dat tijdens het debat voorafgaand aan de ondertekening van de Memorandum of Understanding Production Sustainment and Follow-on Development (MOU-PSFD) in 2006 contractueel werd overeengekomen dat partners in deze MOU-PSFD de keuzevrijheid hadden tussen – dan wel sprake zou zijn van productie van – de twee motortypes F135 en F136, en dat nu zonder overleg onze Amerikaanse partner de ontwikkeling van de F136 motor schrappt? Is hier geen sprake van contractbreuk?³

¹ De Volkskrant, 19 februari 2011.

² Congressional Research Service document JSF11-CRS_F136 (p14).

³ MOU-PSFD (Paragraaf 3.2.1.1).

Vraag 5

Heeft Nederland dezelfde vrijheid om overeenkomsten met de VS ongedaan te maken ten aanzien van de koop van de eerste testtoestellen of moet Nederland zich wel aan alle contracten houden? Kunt u uw antwoord toelichten?

Vraag 6

Heeft oud-minister Van Middelkoop anderhalf jaar geleden druk uitgeoefend op de Amerikaanse regering om het tweede-motorproject te laten doorgaan?

Vraag 7

Is het waar dat president Obama en defensie-minister Gates de tweede motor een «onnodige en extravagante uitgave» noemden? Wat is hierop uw reactie?

Vraag 8

Wat voor gevolgen heeft de bezuiniging van 3,5 miljard dollar op defensie in de VS voor de Nederlandse deelname aan het JSF-project?

Vraag 9

Klopt het dat de vertragingen in de ontwikkelingsfase van de JSF kunnen leiden tot nieuwe prijsstijgingen van de stuksprijs van de JSF? Worden de kosten van het tweede testtoestel hierdoor verhoogd? Zo ja, met welk bedrag?⁴

Vraag 10

Bent u bereid af te zien van de aanschaf van de twee testtoestellen en te stoppen met deelname aan de ontwikkelingsfase van de JSF? Zo nee, hoe lang blijft de regering zichzelf vastketenen aan dit nodeloze project waar vrijwel niemand nog heil in ziet?

---

⁴ F-35 on Probation; Bill Sweetman Aviation Week, 7-1-11.